

Centralt tvätteri för hygien och miljö, svar på motion (V)

Förslag till social- och omsorgsnämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen besvaras med hänvisning till att det är respektive utförare som är ansvarig för att arbetskläder tvättas enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter antingen genom att teckna avtal för cirkulationstvätt eller tillse detta på annat sätt.
2. Motionen avslås i den del som avser tillgång till skyddsförkläden i tyg med hänvisning till hänsyn till smittorisker.

Ärende

Jessica Eek (V) föreslår i en motion daterad 2020-11-30 att:

- Linköpings kommun ska sluta avtal med tvätteri och härigenom få tillgång till arbetskläder och skyddsförkläden i tyg.
- Så länge upphandlad verksamhet kvarstår så ska dessa anmodas att teckna avtal med samma leverantör.

Socialstyrelsen ställer krav på arbetskläder i verksamheter inom vård och omsorg. Ansvaret för att tillhandahålla och tvätta arbetskläder på ett korrekt sätt åvilar arbetsgivaren. Arbetsgivaren har därvid att följa arbetsmiljöverkets föreskrifter kring hantering och tvätt av arbetskläder. I en vårdhygienisk handbok lämnar region Östergötland rekommendationer kring tvätthantering av arbetskläder. I denna handbok avråds från att använda skyddsförkläden i tyg med hänsyn till smittorisker.

Social- och omsorgsförvaltningen hänvisar till dessa föreskrifter och råd i upphandlingsunderlag och verksamhetsuppdrag inom vård och omsorg.

Förvaltningen har även i en särskild information upplyst respektive utförare att de är ansvariga för att arbetskläder tvättas enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter antingen genom att teckna avtal för cirkulationstvätt eller tillse detta på annat sätt.

Social- och omsorgsnämnden respektive äldrenämnden föreslås besvara motionen enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Centralt tvätteri för hygien och miljö, svar på motion (V), 2022-03-25

Motionen

Bakgrund

Jessica Eek (V) föreslår i en motion daterad 2020-11-30 att:

- Linköpings kommun ska sluta avtal med tvätteri och härigenom få tillgång till arbetskläder och skyddsförkläden i tyg.
- Så länge upphandlad verksamhet kvarstår så ska dessa anmodas att teckna avtal med samma leverantör.

Motionen motiveras med att tvätt som centraliseras kan på ett bättre sätt optimeras för att tvätta rent utan onödig påfrestning på miljön. Ett centralt tvätteri kan också skynda på omställning till att använda skyddsförkläden för flergångsbruk.

I socialstyrelsen föreskrifter (SOSFS 2015-10) om basal hygien i vård och omsorg ställs krav på arbetskläder i följande verksamheter:

- hemtjänst i ordinärt boende
- särskilda boendeformer för service och omvårdnad av äldre enligt 5 kap 5 § socialtjänstlagen
- bostad med särskild service för personer med funktionsnedsättning enligt 5 kap 7 § socialtjänstlagen
- bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lag om stöd och service för vissa funktionshindrade
- bostad med särskild service för barn eller ungdomar enligt 9 § 8 lag om stöd och service för vissa funktionshindrade.

Ansvaret för att tillhandahålla arbetskläder och att ombesörja att de tvättas och tvättprocessen hanteras på ett korrekt sätt åvilar arbetsgivaren. Sedan november 2018 gäller arbetsmiljöverkets föreskrifter 2018-4. När det gäller tvätt av arbetskläder framgår att hanteringskedjan från smutsig till ren tvätt är en process med många steg. Arbetskläder kan med fördel tvättas på tvätteri (så kallad cirkulationstvätt) med en kvalitetskontrollerad tvättprocess.

Det finns inget förbud att tvätta arbetskläder på arbetsplatsen. Om tvätt av arbetskläder sker på arbetsplatsen ansvarar respektive verksamhetschef för att det finns skriftliga rutiner för hela arbetsprocessen.

I en skriftlig information till utförare i september 2018 upplyste förvaltningen om arbetsmiljöverkets nya föreskrifter. Förvaltningen redogjorde då för den tvättprocess som region Östergötland beskriver i sin vårdhygieniska handbok. Förvaltningen informerade också om att det är respektive utförare som ska tillse att arbetskläder tvättas enligt arbetsmiljöverkets föreskrifter genom att teckna avtal för cirkulationstvätt eller tillse detta på annat sätt.

I Linköpings kommuns avtal/verksamhetsuppdrag gällande vård och omsorg nämns det följande under rubriken Basala hygienrutiner:

”Utföraren ska säkerställa en god hygienisk standard och att all personal har relevant vårdhygienisk kompetens. Utföraren ska utse ett hygienombud med särskilt ansvar för att basala vårdhygienrutiner upprätthålls för att minimera antal vårdrelaterade infektioner. Utföraren ska minst en gång per år utföra egenkontroller avseende följsamhet till basala vårdhygienrutiner samt dokumentera resultatet. Nödvändiga åtgärder ska vidtas utifrån egenkontroll. Utföraren ska tillhandahålla arbetskläder till sin personal”.

När det gäller skyddsförkläden följer kommunen Vårdhygienisk handbok där region Östergötland rekommenderar att använda engångsförkläden istället för flergångsförkläden (förkläden i tyg) som innebär en högre smittorisk.

Vid beredning av motionssvaret har medicinskt ansvarig sjuksköterska deltagit.

Kartläggning av Socialstyrelsen

Regeringen gav Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp hur arbetskläder tillhandahålls, hanteras och finansieras i de verksamheter inom omsorgen som omfattas av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg. Syftet med uppdraget har varit att kartlägga hur det ser ut runt om i landet, om och hur arbetsgivaren tillhandahåller, hanterar och finansierar arbetskläder för personalen.

Sammanfattningsvis framkommer det av kartläggningen att i de flesta kommuner/stadsdelar köps arbetskläder in av arbetsgivaren och det näst vanligaste att arbetskläder leasas.

Tvätt av arbetskläder sköts främst på boendena. Majoriteten av kommunerna har uppgett att arbetskläderna tvättades på boendena av personalen. Omkring 25 procent av kommunerna har svarat att arbetskläderna tvättas på tvätterier/leasas på samtliga boenden för SÄBO och boenden för personer med funktionsnedsättning enligt SoL. I bostäder med särskild service enligt LSS är detta inte lika vanligt, framför allt inte på boenden för barn och unga enligt LSS där istället en högre andel av personalen tvättar sina arbetskläder i hemmet.

I några exempel beskrivs att tvätt sköts av särskilt avdelad personal eller att andra verksamheter som sköter tvätten (som daglig verksamhet eller arbetsmarknadsenheten). Någon kommun har uppgett att de använder upphandlade tvätterier i särskilda situationer, till exempel vid smitta på boenden och hård arbetsbelastning.

Ekonomiska konsekvenser

Ett genomförande av motionens förslag innebär ökade transportkostnader.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Jämställdhetsanalys bedöms inte nödvändigt i detta ärende med hänvisning till att motionen samt motionssvaret inte gör någon åtskillnad på kön.

Samråd

Samråd har skett med Leanlink som uppger att de tvättar arbetskläder på arbetsplatsen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MLB- information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Social- och omsorgsförvaltningen

Paul Håkansson

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionären